

Beköszöntő

„*Beatus populus, qui scit iubilationem*” — mondja a zsoltár, ami kissé szabadon így fordítható: „Boldog az a nép, mely tudja, hogyan kell ünnepelni”. És hogyan tudná, ha nincs, aki tanítsa rá? És hogyan tanítsa az arra illetékes, ha maga tudásban nem gazdagodik napról napra?

Márpedig az ünneplésnek része, s mint a történelem tanúsítja, egyik legfontosabb része: a liturgikus ének. A középkori diák úgy tanulta, hogy „nincs emberi művesség, melynek oly szívesen megnyílnának a templom kapui, mint a zenének”. A II. Vatikáni Zsinat nem a katolikusok, hanem zsidók és keresztények, sőt minden igazi vallás közös véleményét összegezte abban a tételben, hogy „*az igével összekötött istentiszteleti ének az ünnepélyes liturgiának szükségszerű és a teljes egészhez hozzátartozó alkotórésze*”.

De tegyünk hozzá e gondolathoz rögtön egy másikat, mely nélkül emez sem lenne igaz. Tény, hogy (mint Jammers írja), a kultusz zenéje nem is igazán zene, legalábbis nem a szó köznapi értelmében. De nem azért, mert kevesebb, mint a zene, hanem azért, mert több. Az igazi egyházi zenének mindenekelőtt tiszta zenének kell lennie ahhoz, hogy makulátlan, tiszta lelki áldozattá váljék, legalábbis amennyire ez tőlünk, emberektől telik. És éppen ezért az egyházzene kincsei az egyetemes kultúra kincsei is. Kettős gonddal kell hát vigyáznunk rá: a kultuszért is, a kultúráért is felelős ember szakmai tisztességével.

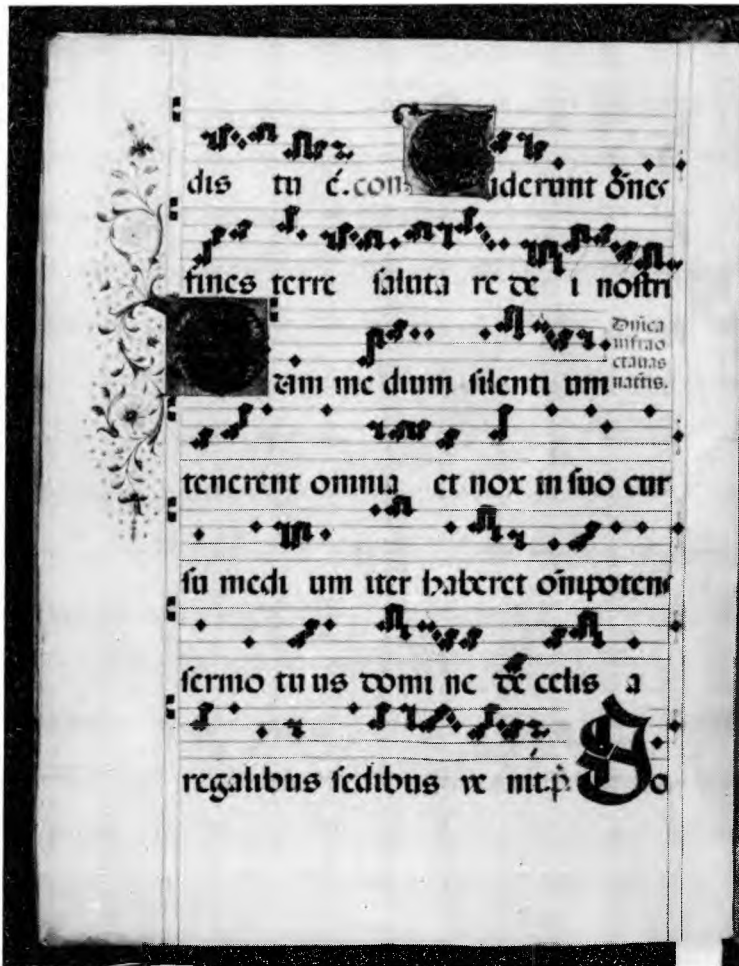
Ahhoz tehát, hogy e feladatnak megfeleljünk, tanulnunk kell: őseinktől éppúgy, mint egymástól, nagy öregjeinktől éppúgy, mint olykor saját tanítványainktól, a mindennapi tapasztalatból és a történelemből, magából a zenéből és annak liturgikus értelméből. És nem elég tanulni: meg is kell beszélünk egymással közös dolgainkat.

Egy folyóirat egyszerre műhely, fórum és katedra lehet. Közös szellemi munka műhelye, sok oldalról megforgatandó problémák megtárgyalásának fóruma, és katedrája mindazoknak, akiktől tanulni lehet, akár itt élnek közünk, akár már műveik gyümölcsét élvezik odaát.

Miképpen gazdája (a Magyar Egyházzenei Társaság), azonképpen maga a folyóirat is ökumenikus jellegű, de úgy, hogy ezzel nem tünteti el a felekezeti különbségeket, az egyházzenei gyakorlat különbségeit sem. Sokkal egyszerűbb dolog ez az ökumenizmus, mint első pillanatra látszik. Vannak közös dolgaink, igen fontos közös dolgaink. Ezeket úgy beszélhetjük meg, mint lényegi különbség nélkül mindannyiunkat érintő ügyeket. (Hogy egy példát mondjunk: mennyire becsüli meg a ma egyháza a zenét?) Vannak azután egymással érintkező területek, ahol igen sokat tanulhatunk egymástól, hogy azután saját hagyományunknak megfelelően hasznosítsuk, amit tanultunk. (Hogy erre is példát hozunk: minden felekezet jobban tájékozódhat saját népénekrepertoárjában, ha jól ismeri a testvérfelekezetekét.) S vannak a felekezetek liturgikus hagyományával szorosan összekötött zenei tárgyak, melyeket a felekezetek saját muzsikusaikra kell bízunk, habár még itt is okulhatunk egymás tevékenységéből, véleményéből, probléma-látásából, ha előítélet nélkül jól odafigyelünk.

Így folyóiratunk is teret ad egyrészt a közös múlt és közös jelen tárgyalásának, de helyet ad az egyes felekezetek saját témáinak is. Reméljük, mindenki találni fog magának mindkét részben elég olvasnivalót.

A jó egyházzene az Úr házának ékessége, sőt talán több: egyik pillére. „A te házadat ékesség illeti, Uram, örök időkre”. Hadd kérjük azok számára, akik ezen írásokkal — vagy azok tanulmányozásával is — e háznak építésén, szépítésén munkálkodtak, ugyanazt az áldást, melyről a zsoltár beszél: „Emlékezzél meg, Uram, Dávidról, és az ő türelmes fáradozásáról”.

„Míg mely csöna borult mindenekre s az éjjel sietős útja közepén tartott, jött a te mindenható igéd, Uram, az égből, királyi székedből.”

*A karácsony nyolcadába eső vasárnap mise-introitus a Bakócz-Graduáléból
(XV-XVI. század, Esztergom, Főszékesegyházi Könyvtár)*